

Toetsing Flora- en faunawet voor ontwikkelingen in Oos- tergast (Zuidhorn)

Toetsing Flora- en faunawet voor ontwikkelingen in Oostergast (Zuidhorn)

Status

Concept

Datum

13 oktober 2014

Handtekening

Harold Steendam

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Methode	5
1.4 Plangebied	6
1.5 Voorgenomen ontwikkeling	7
2 Flora en fauna op de locatie: resultaten, effecten en vervolg	9
2.1 Flora	9
2.2 Vogels	9
2.3 Vleermuizen	10
2.4 Overige zoogdieren	10
2.5 Reptielen en amfibieën	11
2.6 Vissen	11
2.7 Overige soorten	11
2.8 Licht beschermde soorten	12
3 Conclusie	13
3.1 Samenvatting beschermde soorten	13
3.2 Samenvatting effecten en vervolg	13
4 Gebruikte bronnen	15

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Sinds 15 september 2014 is de nieuwe provinciale rondweg om Zuidhorn en Noordhorn in gebruik. Hiermee verliest de oude provinciale weg door de nieuwbouwwijk Oostergast zijn functie. Deze functiewijziging is aanleiding om de zones aan beide zijden van de weg opnieuw in te richten. Daartoe zullen de grondwallen langs de weg worden opgeruimd. De wijzigingszones worden in het moederplan aangeduid als wro-zone wijzigingsgebied 1, wro-wijzigingsgebied 2 en wro-wijzigingsgebied 3. In het wro-wijzigingsgebied 3 wordt de maatschappelijke bestemming gewijzigd in een woonbestemming.

Effecten op beschermde flora en fauna als gevolg van de gewenste ontwikkeling kunnen niet op voorhand worden uitgesloten. Buro Bakker is gevraagd om middels een verkennende toetsing (quickscan) eventueel aanwezige beschermde flora en fauna in beeld te brengen en de effecten van de gewenste ontwikkeling op deze soorten te beoordelen.

Met de quickscan wordt eenduidig in beeld gebracht of en welke beschermde soorten in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Indien de gewenste ontwikkeling kan leiden tot negatieve effecten voor deze soorten, leidt de quickscan tot aanbevelingen voor vervolgstappen. Het uiteindelijke doel is het afstemmen van de ontwikkeling op de aanwezigheid van beschermde soorten, zodat gewerkt wordt binnen de kaders van de Flora- en faunawet.

1.2 Wettelijk kader

De Nederlandse natuurwetgeving is gebaseerd op de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortbescherming is hierbij uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet beschermt een aantal veelal zeldzame of kwetsbare planten- en diersoorten. Relevant zijn in het kader van deze quickscan vooral de bepalingen die van toepassing zijn op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. De Flora- en faunawet is overal in Nederland van toepassing, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten.

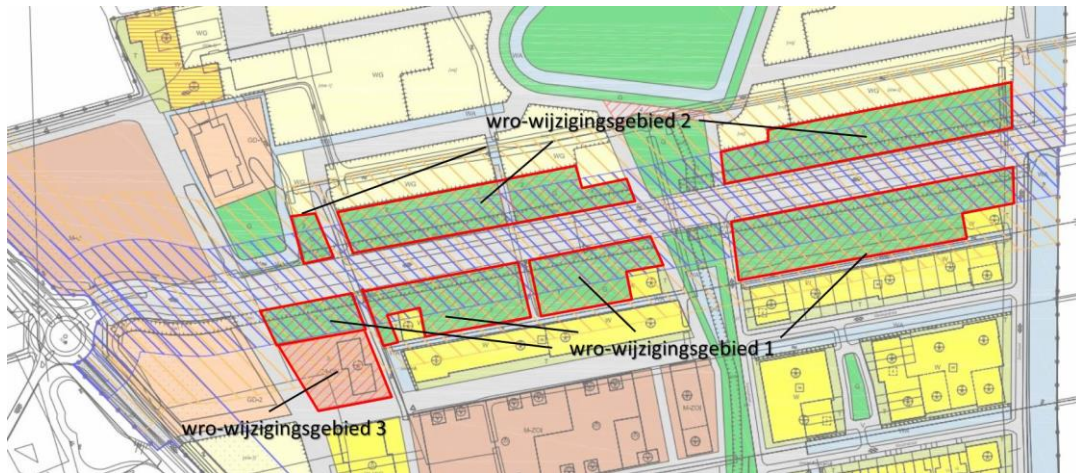
Er worden in de Flora- en faunawet drie verschillende beschermingsniveaus gehanteerd: een lichte, een matige en een zware bescherming. Voor soorten met een lichte bescherming geldt een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Bij matig en zwaar beschermde soorten zijn mitigerende maatregelen van toepassing als effecten van de gewenste ontwikkeling niet uitgesloten kunnen worden. Dit betekent dat ontwerp, planning en/of uitvoering afgestemd moeten worden op de beschermde soorten, zodanig dat de functionaliteit van de verblijfplaats van deze soorten behouden blijft. Een ontheffingsprocedure treedt in werking als mitigatie niet mogelijk is.

1.3 Methode

Om een indruk te krijgen van de (potentiële) natuurwaarden van het plangebied is op 2 oktober 2014 een veldbezoek gebracht. Tijdens het veldbezoek is gelet op de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Voor de beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn daarnaast de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie bronnen achter in dit rapport). Daarnaast zijn inschattingen gemaakt van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten op basis van terreinkenmerken.

1.4 Plangebied

De ecologische quickscan heeft betrekking op het gebied dat is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 Ligging van het plangebied (bron: Buro Vijn).

Het plangebied bestaat uit drie delen:

- wro-wijzigingsgebied 1: zone ten zuiden van de oude provinciale weg
- wro-wijzigingsgebied 2 zone ten noorden van de oude provinciale weg
- wro-wijzigingsgebied 3: omgeving OBS de Borgh

De zone langs de oude provinciale weg (gebied 1 en 2) is een onbebouwd terrein met een breedte van ongeveer 50 meter, waarin een laagblijvende vegetatie aanwezig is. De zone bestaat uit een (niet permanent waterhoudende) greppel, een ruig begroeide grondwal en een strook grasland. Daarachter wordt het plangebied aan de zuidzijde op de meeste plaatsen begrensd door een brede sloot. Deze sloot valt zelf buiten de begrenzing van het plangebied. De aanwezigheid van water in het plangebied is beperkt tot enkele dwarsslotjes. Deze dwarsslotjes behouden hun functie en vallen buiten de begrenzing van het plangebied. Bomen en struiken zijn niet aanwezig. Wro-wijzigingsgebied 3 is een gebied dat grotendeels is verhard.

Foto 1 Impressie van het plangebied.

1.5 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit herontwikkeling van het hele gebied. Daarbij wordt de bestaande grondwal opgeruimd en krijgt ook de achterliggende grasstrook een andere bestemming. Bestaande watergangen blijven hun functie behouden, voor zover ze specifiek zijn bestemd in het bestemmingsplan Oostergast 2012.

2 | Flora en fauna op de locatie: resultaten, effecten en vervolg

---

In de paragrafen 2.1 tot en met 2.7 wordt de (mogelijke) aanwezigheid van zwaar en matig zwaar beschermde flora en fauna besproken. De mogelijke aanwezigheid van deze soorten kan leiden tot de aanbeveling voor vervolgonderzoek of tot een mitigatieopgave. In paragraaf 2.8 wordt ingegaan op de aanwezigheid van licht beschermde soorten.

Tevens worden de effecten beoordeeld die de voorgenomen ontwikkeling heeft op beschermde flora en fauna.

2.1 Flora

Voorkomen

In het plangebied is geen zwaar of matig zwaar beschermde flora aanwezig. De bodem bestaat uit voedselrijke kleigrond, dat geen geschikte groeiomstandigheden biedt voor zwaarder beschermde soorten. In de sloten komt de licht beschermde Zwanenbloem talrijk voor.

Effecten en vervolg

Flora met een zware of matig zware bescherming is niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.2 Vogels

Voorkomen

Jaarrond beschermde soorten

De aanwezigheid van vogels met een jaarrond beschermde nestplaats kan op basis van de veldverkenning worden uitgesloten. In het plangebied is geen geschikte bebouwing aanwezig voor soorten zoals Gierzwaluw en Huismus. Tevens kan door de afwezigheid van bomen ook de aanwezigheid van andere soorten met jaarrond beschermde nesten (zoals Buizerd en Ransuil) op voorhand worden uitgesloten.

Algemene broedvogels

Het veldbezoek is gebracht na het broedseizoen van vogels, waardoor de aanwezigheid van broedvogels volledig is ingeschat op basis van terreinkenmerken. In het gebied is beperkt geschikte broedgelegenheid aanwezig voor broedende vogels. In wro-wijzigingsgebied 2 is aanwezigheid van enkele broedende weidevogels (bijvoorbeeld Kievit en Graspieper) niet uitgesloten. Het betreft het oostelijke deel van het gebied, waar het plangebied grenst aan landbouwpercelen. In de overige delen van het plangebied is uitsluitend broedgelegenheid in ruig begroeide oevers. Soorten die hier mogelijk tot broeden komen zijn ondermeer Wilde eend, Meerkoet en Kleine karekiet.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde soorten

Soorten met jaarrond beschermde nesten zijn niet in het plangebied aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Algemene broedvogels

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen (zoals het verwijderen van ruige vegetatie) kunnen leiden tot verstoring of vernietiging van nesten. Dit betreft zowel de vogels die in het plangebied zelf broeden als de vogels die binnen de beïnvloedingssfeer van de werkzaamheden broeden. Dergelijke verstoring is niet toegestaan en hiervoor wordt bovendien geen ontheffing verleend.

Dergelijke werkzaamheden dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen plaats te vinden, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen is van belang dat vogels ontmoedigd worden om in het gebied tot broeden te komen. Het plangebied dient hiervoor voorafgaand aan het broedseizoen onaantrekkelijk gemaakt te worden voor vogels, en gedurende het broedseizoen onaantrekkelijk gehouden te worden. Dat betekent dat ruige vegetaties voor het broedseizoen verwijderd moeten worden. Wanneer dit niet mogelijk is, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op de aanwezigheid van nesten. Deze controle moet worden uitgevoerd door een vogelkundige. De kans bestaat dan dat het werk alsnog moet worden uitgesteld tot na het beëindigen van het broedseizoen.

2.3 Vleermuizen

Voorkomen

Verblijfplaatsen

De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen kan op voorhand worden uitgesloten. Er zijn geen gebouwen en/of bomen met holtes aanwezig.

Belangrijke vliegroutes

In het plangebied zijn geen opgaande lijnvormige landschapselementen aanwezig die als vliegroute kunnen dienen. De ruig begroeide grondwallen fungeren hoogstens als marginale vliegroute voor een beperkt aantal vleermuizen. De aanwezigheid van belangrijke vliegroutes kan worden uitgesloten.

Belangrijk foerageergebied

Delen van het plangebied worden hooguit gebruikt als marginaal foerageergebied. Belangrijk foerageergebied is niet aanwezig.

Effecten en vervolg

In het plangebied kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied worden uitgesloten. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.4 Overige zoogdieren

Voorkomen

Het voorkomen van overige zoogdieren met een juridisch zwaarder beschermingsregime kan worden uitgesloten. Het voorkomen van de zwaar beschermde Waterspitsmuis is niet bekend van de omgeving van Zuidhorn. Delen van het plangebied kunnen hooguit als marginaal foerageergebied worden gebruikt door de matig zwaar beschermde Steenmarter. Voor overige zwaarder beschermde zoogdieren is geen geschikt leefgebied aanwezig.

Effecten en vervolg

Zoogdieren met een zwaarder beschermingsregime zijn niet aanwezig. Effecten en vervolgstappen zijn daarom niet aan de orde.

2.5 Reptielen en amfibieën

Voorkomen

De aanwezigheid van reptielen kan op voorhand worden uitgesloten. De voedselrijke kleigronden vormen geen geschikt leefgebied voor reptielen. De zwaar beschermde Poelkikker is mogelijk aanwezig in de sloot dat grenst aan wro-wijzigingsgebied 1. De soort is tijdens onderzoek langs alle provinciale wegen in Groningen in 2014 in de directe omgeving van het plangebied vastgesteld (bermsloten N355 ter hoogte van Aduard: Buro Bakker, 2014). Het plangebied zelf biedt geen geschikt leefgebied voor deze soort. Overige amfibieën met een juridisch zwaardere bescherming komen niet voor. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig, of ligt het plangebied ver buiten het verspreidingsgebied.

Effecten en vervolg

De mogelijke aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker in de sloot aan de zuidzijde van wro-wijzigingsgebied 1 leidt niet tot de noodzaak om vervolgstappen te ondernemen. De sloot valt buiten de begrenzing van het plangebied. De werkzaamheden hebben geen effect op het leefgebied van de Poelkikker.

2.6 Vissen

Voorkomen

De Kleine modderkruiper komt voor in de buurt van het plangebied. In het kader van ecologisch onderzoek voor de wegomlegging van de N355 is de aanwezigheid van deze soort in 2009 vastgesteld in de Zuidhorner Zuidertocht (Oranjewoud, 2009). Het is aannemelijk dat de soort ook voorkomt in de sloot dat grenst aan wro-wijzigingsgebied 1. De aanwezigheid van andere beschermde vissen kan worden uitgesloten. Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van beschermde vissoorten zoals Bittervoorn en Grote modderkruiper.

Effecten en vervolg

Werkzaamheden hebben geen betrekking op de sloot dat grenst aan wro-wijzigingsgebied 1. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

2.7 Overige soorten

Voorkomen

Het voorkomen van overige soorten met een juridisch zwaarder beschermingsregime (libellen, dagvlinders en andere ongewervelden) kan op voorhand worden uitgesloten. Voor deze soorten is geen geschikt leefgebied aanwezig.

Effecten en vervolg

Effecten en vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.8 Licht beschermde soorten

Voorkomen

In het plangebied is mogelijk of waarschijnlijk leefgebied aanwezig voor een gering aantal licht beschermde soorten. Het betreft de volgende soorten:

- Flora: Zwanenbloem.
- Zoogdieren: Egel, Bosmuis, Mol, Haas, Bosspitsmuis, Huispitsmuis, Veldmuis, Wezel, Hermelijn en Bunzing.
- Amfibieën: Bastaardkikker, Meerkikker, Bruine kikker Gewone pad en Kleine watersalamander.

Effecten en vervolg

De negatieve effecten op licht beschermde planten en dieren zullen niet leiden tot het vernietigen van hele populaties. Het betreft allemaal algemene soorten waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling. Schade aan soorten waarvoor een vrijstelling geldt voor de Flora- en faunawet hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten is de zorgplicht wel van kracht (artikel 2 Flora- en faunawet). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen.

3 | Conclusie

3.1 Samenvatting beschermde soorten

Op basis van de quickscan kan met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna het volgende worden geconcludeerd:

- In het plangebied kunnen enkele algemene vogels tot broeden komen. Alle vogels genieten een zware bescherming in het broedseizoen.
- in de sloot ten zuiden van wro-wijzigingsgebied 1 kan de aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker niet op voorhand worden uitgesloten. De sloot valt buiten de begrenzing van het wijzigingsgebied.
- in de sloot ten zuiden van wro-wijzigingsgebied 1 komt de matig zwaar beschermde Kleine modderkruiper zeer waarschijnlijk voor. De sloot valt buiten de begrenzing van het wijzigingsgebied.
- De aanwezigheid van overige beschermde soorten heeft uitsluitend betrekking op soorten met een licht beschermde status.

3.2 Samenvatting effecten en vervolg

Algemene broedvogels

Verstoring of vernietiging van in gebruik zijnde nesten is verboden en hiervoor wordt ook geen ontheffing verleend. Werkzaamheden zoals het verwijderen van ruige vegetaties dienen daarom in eerste instantie buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd, of in elk geval buiten het broedseizoen te worden opgestart. Het broedseizoen omvat globaal de periode van half maart tot half juli. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in het broedseizoen is van belang dat vogels ontmoedigd worden om in het gebied tot broeden te komen. Het plangebied dient hiervoor voorafgaand aan het broedseizoen onaantrekkelijk gemaakt te worden voor vogels, en gedurende het broedseizoen onaantrekkelijk gehouden te worden. Dat betekent dat ruige vegetaties voor het broedseizoen verwijderd moeten worden. Wanneer dit niet mogelijk is, moet het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd worden op de aanwezigheid van nesten. Deze controle moet worden uitgevoerd door een vogelkundige. De kans bestaat dan dat het werk alsnog moet worden uitgesteld tot na het beëindigen van het broedseizoen.

Poelkikker

De mogelijke aanwezigheid van de zwaar beschermde Poelkikker in de sloot aan de zuidzijde van wro-wijzigingsgebied 1 leidt niet tot de noodzaak om vervolgstappen te ondernemen. De sloot zelf valt buiten de begrenzing van het plangebied. De werkzaamheden hebben geen effect op het leefgebied van de Poelkikker.

Kleine modderkruiper

Werkzaamheden hebben geen betrekking op de sloot dat grenst aan wro-wijzigingsgebied 1. Effecten en vervolgstappen zijn derhalve niet aan de orde.

Licht beschermde soorten

Voor de licht beschermde soorten geldt alleen de zorgplicht. De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen. Dit kan gedaan worden door enkele dagen voor de werkzaamheden de vegetatie rondom de gebouwen en in de binnentuinen kort af te

maaien. Op deze manier verdwijnt de dekking voor kleine dieren waardoor ze het plangebied zullen verlaten.

4 | Gebruikte bronnen

Bos, E., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay en I. Wynhoff (De Vlinderstichting), 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Brouwer, T., Crombaghs, B., Dijkstra, A., Scheper, A.J. & P.P. Schollema, 2008. Vissenatlas Groningen Drenthe. Uitgeverij Profiel, Bedum.

Buro Bakker, 2014. Onderzoek flora en fauna provinciale infrastructuur Groningen. In opdracht van provincie Groningen.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse fauna 9. Nationaal natuurhistorisch museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers, Haarlem.

Oranjewoud, 2009. Natuurtoets wegomlegging N355 Zuidhorn-Noordhorn. Onderzoek naar beschermde plan- en diersoorten.

Zoogdieratlas Groningen, 2011. Werkatlas zoogdieren van Groningen.

Colofon

Opdrachtgever

Rho adviseurs voor leefomgeving

Contactpersoon

Dhr. T. Hoekstra

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@ burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

Michiel van Kerkvoorde

Rapportage

Harold Steendam

Veldwerk

Harold Steendam

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2014). Toetsing Flora- en faunawet voor
een aantal ontwikkelingen in Oostergast (Zuidhorn).